

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله لا يقرب عن علمه شيء في الارض ولا في السماء والصلوة
 على سيدنا وبنينا محمد المصطفى وعلى الواصلين عليهم السلام
وبعد معلوم اوله كمنوعه بر كفيته ليعبار تدركه في كور ملك برغري
 شينك كور مسنة موقوف اوليه وضوءه ايكه في سهدس زير اكر لانه
 مضى اولان شينك حاصل اولان شينك حاصل اولور اكبور اكبور
 واكر ليه مضى اولان شينك حاصل اولور سه اكبور تالي اولور
 مثلا وقت صبح كاز بد كره بخارده ظاهر اولان ضوءه وضوء اول شيميه
 اولور زير شينك درو بو وقت روي زمينه مايا اولان ضوءه
 ضوءه تالي شيميه اولور زير شينك دكلد بلكه ضياء شمس اليه
 مستضي اولان بخار مند كوردن منعك اول شينك زير اشباع كفيته
 واصل اولوب اندن منعك اولسه ومعك اولان شعاع دخي برغري
 كفيته واصل اولسه ايجي دغه ده اولكندك ضعيف شعاع ظاهر اولور
 وعلى هذا القياس كفيته كفيته منعك اولان مبدان بيبدا اولد
 ضعيف اولان مبدان اولوب ظلمت حادث اولور وظلمت شينك
 عدم استنصار شينك عيار تدركه كما انك استنصارت شانك اوله
 بر ظل ضوءه تالي بيبندك درو شده وضعفه فالبلد ومقياس
 اول شخصه عيار تدركه سطح افق وزينه زوايا قائمه وزره

منسوب

منسوب اوله سطح وزينه استقامت او زره منصوب اولان اعاج
 كجي يا خود سطح افق وزره قائم اولان سطح وزينه قائم اولد بو
 قائم اولان سطح كجي بس اول افق وزينه قائم ونالي افقه موازي اولور
 وظل مقياسك اصله كجي قوس مقياس وزينه قائم اولد ونه
 سطح المبدان زره ارتفاعك سطح ما بينده فصل مستر كدر زير اكر
 ارتفاع شينك مقياسه او غرابوب مقياس قائم اولد ونه سطح
 قطع ايدر ومقياس قائم اولان سطح اليه مركز شينك حقا خطك
 تقاطع ايدونى نقطه به طرف ظل شيميه اولور زير الحقيقه
 مقياسك طرفك ظليده وراس مقياس اليه طرف ظل ما بينه واقع
 اولان خطه قطر ظل شيميه اولور امدى بر شخصك ارتفاعك وظللك
 وقطر ظللك بر منلت حاصل اولور كه ظل المقياس ما بينده اولان
 زاويه قائمه درو هر قوس ارتفاعك ظل انك سبي اليه حاصل اولد كا
 قوس ظل شيميه اولور زير ارتفاع حقيقا اولد ونه صورته ابر ارتفاعك
 بر ظلي وارد راكم مقياس افقه موازي اولور سه انك ظل جيبه ارتفاعه
 موازي اولور كا ظل اول شيميه اولور زير وقت طلوع شينك
 حادث اولد با شلار ومعكوس ومعكوس دخي در لهر زير اكانه
 اشاعي درو متنصب دخي در لهر زير امكنيل شيميه فارسونصب
 اول شينك راكم مقياس سطح افق وزينه منصوب اولور سه حادث
 اولان مظلله عام ارتفاعك جيبينه موازي وكا ظل تالي وظل مستوي

اولور

معرفت او قاتما استعمال اولان بو ظله و اعمال مجموعیه استعمال اولان
 ظل اولدر و دخی معلوم اولد که مذکور اولان ایکی ظلان برینک بدایتی
 اخرتک نهایتیدر و برینک نهایتی اخرتک بدایتی در سینه اولور و زنده
 اولدقده اولد بدایتی ناینسک نهایتیدر و هر نفع اولدقده اولدقده اولد
 و نای متناسق اولور و سمت ناسک کله اولدقده نهایتی ناینسک
 بدایتی اولور پس معلوم اولد که هر ارتفاع ظلی اولی تمام ارتفاع
 ظل نانی سنمساوی اولور و دور یعنی قریبش در جبار ارتفاع
 ظل اول و ظل ناینس برابر اولور و اگر ظل خط مشرق و مغرب منطبق
 اولسد اول وقت اولان ارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع
 خط نصف النهار منطبق اولسد شمس دائرة نصف النهار اولور
 و دخی معلوم اولد که مقیاسی کوی نیز اجزا الارتفاع اولور ناینس ظل دخی
 اولدقده الارتفاع اولدقده الارتفاع اولدقده الارتفاع اولدقده الارتفاع
 مقیاسین بعضی الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع
 ایندیله بعضی بر در جبار اعتبار ایندیله و ظل ناینس مقیاسین
 کاهی اولدقده الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع
 کسنه بر شینک مقدارین بلکه مادیسه اکثر قارشن الارتفاع الارتفاع
 قارشن اولدقده الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع
 قسما اعتبار الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع
 قاتم بدی یا الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع

متلجه

متلجه اولدقده و غیر بلکه مادیسه اولدقده قاتم الارتفاع الارتفاع
 بدی یا الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع
 معدل دن قطب ظاهر جیب اینه در جدر شمسک منطبق
 عرض بلد مجموعی قدر اولور و اگر قطب خفی طرفه اینه تمام عرض
 میل موجود اولدقده الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع
 اصول ظل اولدقده الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع
 پس ظل اولدقده الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع
 بونک الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع
 اعتدال الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع
 کلام ذات ظل واحد اولان مکن شمالیه در مسکن ذی ظله
 و بلاد جنوبی بونک قیس الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع
 مرکز شمس یعنی مدار دن بر خط جنوب الارتفاع الارتفاع الارتفاع
 اینسه و بو خطی طول و عرض سنه اخراج اینسک اول مدارک نظیر منتهی
 اولور و بر الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع
 تمام اینسه الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع الارتفاع
 مقیاسک باشی و قاعده لری مدار مذکور سه لری محور عالم اول
 محور و طکه شمس طرفه اولوب بسینده متعادل اولدقده الارتفاع الارتفاع
 شمسی اولور بو مقدمات معلوم اولدقده خط نصف النهارک
 بیانسه شروع و کیفیت رسمین بیان ایندهم والله اعلم
 والله اعلم بدات الصدق

معلوم او که خط نصف النهار را استخراجی چو قدر زنده که
 ربع مقطع حقیقه معلوم رساله مزه تجدید جهات باشد یکی چو
 بیان اولندی لکن مشهور و معقول علی طریقی در آنه هندی در بود آنه
 نیک فایده سی چو قدر زنده که چنانچه معلوم اولور هندی بتسمیه
 اولند و غنک و جهندان اختلاف اندیلر بعضی در بدیلر که بود
 ایلا اولناطل معلوم اولور ظله سواد اولد و غنک هندی بتسمیه
 بعضی در بدیلر که بود آنه بی اول وضع و اختراع ایله حکما هندی
 اولدی بیچون تسمیه اولندی اولانجه استخرج اقدار واری موزون
 سطحی محتاجه طریقی تحصیل بود که بر صیغ مسطره نکر او زین
 بر موصوفه قیوب او زین سبب حرکت اندر مدینه مسطره بی چو
 و نظر ایله که مسطره نکر سطحی ایلا در سطحی مابیننده اصلا
 شعاع کور و نمیه بوده کونیا دید کلری الت ایله که شکلی بود روز
 ایله لری صریح بود که کونیا نیک قاعدت اول موضع او زین وضع
 ایله وب دوزنده هر دو رین تمام ایلیجه اگر شاقول باغلا دقلری
 ایچکنز الت مذکوره نکر نمودند بر طرفه میا افریه معلوم اولور
 اول سطح مستوی اولمشدر والایعین و یوکسکیس اصلاح ایند
 نیه وزین ایله لری ثبات قول کونیا نیک تیون دوزنده عمود دن
 بر طرفه میل ایتیمه بوقت معلوم اولور که سطح مستوی اولمشدر
 زیرا چنانچه مقرر در که انقال بالطبع مرکز طالب اولوب دانا قی اوز
 نیه

عمود بر خط او زین واقع اولور بو منشا عمودی افق او زین
 اول زمان عمود اولور که شاقول باغلیان ایست عمود مذکور او زین
 منطبق اوله تسویه سطحه سلمه طریق بود و بعضی در بدیلر که
 سطح مذکور که مستوی اولد غنک استعمال بو طریقی ایله که اگر اول
 سطح او زینه صوب کوسک هر طرفه شد جریان ایله یا خود زینویا
 بند قوسک بر پرده قرار ایتیمه روی زمینی بتسویه چندان
 بو طریقی ایله مفید دکلدر مکارض او زینه بر هر م یا تخته قیوب و
 دوزنده غنک ایچون استعمال اولنه امدی سطح مستوی اولدند
 صکره برداشته رسو ایله لکن سطحی بر بر مقاداری ایچرو
 واقع اولر که تا مدخل و مخرج ظل بر خوش معلوم اولر بعده بر جسم
 تشکیل بر جسم مخروطی پیدا ایله مل یا خود اعا جذا یا بوب قاعدت
 دلوب ایچنه قورشون اقدار لری باغلیله بر خوش ثابت اولوب از
 زحمت ایله مقصود حاصل اولر زبر اجسام مخروطی و طینک سیمی هر
 دانه او زین عمود اولدند مخروطی و طینک استقامت او زره منصوب
 اولدوغی معلوم اولور و استقامت او زین نصب کطر بی بود که
 مخروطی و طینک قاعدت مقادار زحمت بر کاری فتح ایله وب رسو اولنا
 دانه نکر کاری او زین بر کوچک دانه رسو ایله سبب مخروطی
 بود آنه او زین وضع ایله سبب مخروطی استقامت او زره منصوب
 اولوب سیمی افق او زین عمود اولور و بعضی در استقامت قیاسی

این خط نصف النهار
 است

دورن نصف قطر است
محیط دائره ربع

استقام همچون دایره که مرکز آن در دایره دورت ربع ایده پس
دورت مثلث حاصل اولور بر منطبقی رأس مقیاس در فرض
اولنا خط مستقیم که نصف قطر است محیط الدایره و یک قطر است
اول که بوخط قطر ظاهر و بر منطبقی سهم مخروطی که مثلثات اربعه نمایند
فضل مشترک هر دو بر بی نصف قطر در سهم ای نصف قطر احاطه میدهد
ذایره مثلثات اربعه که جمله سنه قائمه و فوق از مرکز اگر سهم
اوزره منصوب اولسد بوزا و بیله مختلف اولق لازم کلور زیرا
سهم مستقیم و افق اوزرین عمود اولسد مدخل و مخرج ظل مختلف
اولوب مقصود حاصل اولماز مکرر هم که اوج جاحی خط نصف النهار
اوزرینه اولد بوضوئیه مختلف اولماز خط نصف النهار ایسه حال
متین دکله مختلف اولد غنک وجهی ظاهر در آمدی زوایای
مذکوره قائمه اولد و غین بلکه مراد ایسک بای بر کاری قطر ظل ایله
محیط تقاطع اند و یک نقطه اوزره وضع ایروب و بر کاری فتح ایله
ناظره اخری رأس مقیاس اوزرینه واقع اولد بر کاری غنک متین
ایتمدن مثلثات باقیه که قطر ظلمین بر برابر اولجریس اگر چه فتح
بر کاره موافق اولور سه زوایای مذکوره قائمه اولد و غنی مقیاس اولور
سهم مقیاس افق اوزرینه عمود اولسد و عادات بویله جاری اولد
قائم مقیاس ربع قطر مقدار اولد لکن اولی اولد که قائمه مقیاس
اوله مقدار اولد که ظل شمس غایت ارتفاعی وقتند و ربع نصف قطر

لو

م

لو

از اوله سابقا معلوم اولد که شمس ارتفاعی فرق بشود رج اولدند
هر شخصک ظلی قائم منته مساوی اولور پس اگر قامت مقیاس نصف
قطر مقداری اولسد جائز در که ظل در آن دن ایچر ویکر میرد ربع
قطر دن ناقص اولسد جائز در که ظل در آن دن نکلیچند اربعه ربع
قطر اولد قدره جائز در که اولد آنره دن ایچر و کریمه بیانی بودر که ظل
جدولین استقرایله معلوم اولسد که اگر شمس ارتفاعی
الدرجه دقیقه اولسد مقیاسک ظل مستویسی ایکی مثلثه
اولور و کتب علمه محققه که اگر میل درجه شمس تمام عرض بلد اولد
زیاده فلسفه اگر میل شمالی ایسه و نقصا فلسفه اگر میل جنوبی
ایسه غایت ارتفاع شمس حاصل اولور و اگر درجه شمس که میلی
اولماز ایسه غایت ارتفاعی تمام عرض بلد مقدار اولور پس غایت
ارتفاعه بروج شمالیده اولد قدره اکثر بلاد شمالیده ظل اشخاص
یکه مثلثه اولق احتمالی بودر لکن بروج جنوبیده اولد قدره شمسک
غایت ارتفاعی وقتند که اولور که ظل اشخاص ایکی مثلثه اولور
مثلا عرض بلد **درجه** دقیقه اولسد تمام عرض بلد **درجه** فتح
دقیقه اولور اولجد بایه میلی که میلی کلیدی تمام عرض بلد دن اخراج
ایسک اولجدینک غایت ارتفاعی **الدرجه** دقیقه اولور
پس بوجزده شمس اولجدیده اولد قدره مقدار ربع قطر در آنره
اولان مقیاسک ظلی در آنره دن ایچر ویکر میرد جمع افاقه

مط

لو

از اوله

قامت مقیاس ربع قطر دائرة هندیه مقدارى کرکه در یک دست
 اولی بومنیایه کتب هیئت تسع ایند ارباب فطنت شاهد کرد و دخی
 معلوم اولد که بویاید بر آن امور یک رعایتند که لا بد بر اولی محو طیک
 راستی و دقتی و نه غلیظ اولد زیرا اینج اولور سه ظل داس محو و طبر محو
 محسوس اولر پس متوسط کرکه بود آنره الی عمل مناسبت اول وقت
 اولد که شمس اول سرطانه اولد زیرا بود آنره الی عمل کما مینید که
 شمس نصف النهار و وصولند مقدم و وصولند صکره مؤکله
 موازی مدار واحدده اولد لکن شمس خارج کرکه ز کسبل اولان کرکه
 ذاتی سیم اولد و غنای احتمالی که قبل نصف النهار بر مدارده و سده مدار
 اخرده اولوب مدخل و مخرج ظل بر اثر اولی مدی بروقت محتاج کرکه
 بتفاوت فاختن اولی و شمس که حرکت ذاتیه بطی اولد جو بوالیامه
 اوج شمس سرطانه دور دخی درجه رسیده در حرکت میل اوجه
 یقین اولد که بطی اولوب تفاوت مذکور محسوس اولر لکن هر یکی
 درجه که میل سیمای اولد شمس درجه نکر برنده الیکن مدخل و اخر
 الیکن مخرج یقین اولد و لکنه مثلا چون الی یکی طقوز دخی درجه سیمه
 سرطانه الی دخی درجه یکی تحقیق فریب کورینور و شمس انقلاب صغیره
 اولد قدیه بواسطی اولوب شعاع قوی اولور و دخی لازمده که دخول
 و خروج ظل و تنده شمس اولد که الی اوج نره مقدارى مرتفع کرکه
 زیرا افق و زرنده اولد قدیه ظل برین اولد که مدخل و مخرج برین معلوم

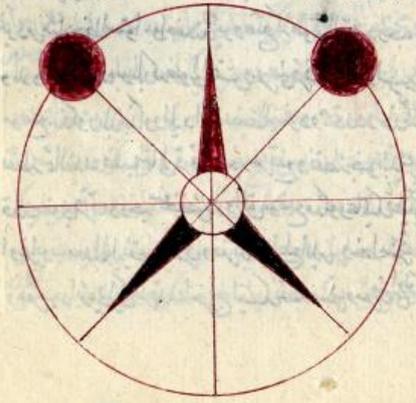
و دخی نصف النهاره قریب اولی ز برابو وقته ظلك تغلص و انتفاحي
 بطی اولور امدی بوشر و طدر رعایت اولوب دائرة و مقیاس وضع
 اولد قدیه صکره نصف النهاره شمس کلز در مقدم طرفی ظلك
 جانب مغربدک محیط دائرة و وصولند متر صد اولوب هم اول
 وقت که ظل و اصل اولد عرض ظلی تصیف ایدوب اوزینه نشانیلیه
 و نصف النهار درون صکره ظلك جانب مشرق در عرض و جنبه متر صد
 اولوب حی و دخولده ایندی یکی نشانیلیه بعدد الی نشانیلیه
 واقع اولان الی قوس سکر برین تصیف ایدوب مستقیمه متر کرکه
 و هر کرکه قوس اخره بر خط مستقیمه اخراج الی سوا سهل طرفی بود
 نشانیلیه مابین حفظ مستقیمه الی ایصال الیله بعدد پای بر کارى
 مدخله وضع ایدوب بر کارى فتح الیله یا بر کارى مدخله وضع ایدوب
 بر کارى فتح الیله یا بر کارى هر طرفه اخری مخرج اوزینه واقع اولد بو
 فتح بردانره رسم ایدوب بند بو فتح یا بر کارى مخرج قیوب
 طرفه اخری مدخله واقع اولد قدیه بردانره دخی رسم ایدوب
 الی دائرة نک تقاطعی نقطه لرینک یا سیمای خط مستقیمه الیله
 ایصال اولد حفظ نصف النهاره حاصل اولور که دائرة افق ایله
 دائرة نصف النهاره مابیند مشترکد چون دائرة مذکوره افقه
 موازی اولد یعنی ک افق منزه سنده در خط مذکور دخی الی طرفه
 اخراج اولد نشانه نقطه جنوب و شماله منتهی اولور خط مذکوره

خط نصف النهار ومحيط الميرتفاع ايتدوکی نقطه لوك جنوب
طرف نديك واقع اولان ندي نقطه جنوب شمال طرف نديك واقع اولان ندي
نقطه شمال استميه ولسدي وخط مذکور دائره نصف النهار لوك
سطحه وواقع در ايد بود که ايتدی طرف نديك واقع اولان ندي نقطه لوك
زیرا هر بری بر دائره ندي نصف قطر ندي مساوی و ندي مساوی اولان ندي
ارتفاع لوك دخی متساوی و ندي که تمام ارتفاع لوك چيلری متساوی
و جيبین مذکورين ايتدی خط نديك عبا ندي که استقامت طلبين اولان
مرکز ندي مساوی چقدر زير ايتدي ندي که هر بری دائره افق ايتدی دائره
ارتفاع لوك مايتند مشترک خطين مذکورين دخی بويلد در
و بوايتی خط نديك مايتند تمام ارتفاع لوك سقفا حجر لوك ندي
چيلری واصل اولور و نهايت لوك مايتند واصل اولان خط
مستقيم مدار استمسک بر ندي که مدار مذکور لوك متساوی و ارتفاع
و مختلف الجتها اولان ايتدی نقطه لوك مايتند محصور اولان ندي و ندي
در وجود بوايتی نقطه دن هر بری ندي نصف النهار دائره ندي متساوی
نصف النهار مدار دن نقطه دن مذکورين مايتند محصور اولان
نوي نصف ايتدي بر سطح نصف النهار دخی مذکور نقطه لوك مايتند
محصور اولان و ندي و اکا موازی اولوب تمام ارتفاع لوك چيلری ندي
نهايت لوك مايتند واصل اولان خطی و زاس ظلين مايتند واصل
اولان خطی نصف ايتدي زير خطين مذکورين و نهايت لوك واصل

خط

خط دن بر شلک و ظلين و زاس ظلين مايتند واصل اولان خط دن
بر شلک دخی حاصل اولور که ايتدی مثلث قائم البری موازی و زاويه
راس لوك متساوی اولوب هر بری متساوی لسا قيتند ايتدی
نصف النهار و زاس ظلين مايتند محصور اولان خطی نصف ايتدي
بر خط که بو خط که متصفند و مرکز مقیاسه مرور ايتدی لوك ندي نصف
النهار لوك سطحه واقع اولور و هو المطلوب و خط نصف النهار سوم
اولدند نديك خط نصف النهار او زرينه عمود مرکز دائره بر و ايتدی
بر خط دخی دسرايد لوك که اکا خط مشرق و مغرب و خط اعتدالين
دخی دیر لوك و خط استواء دخی دیر لوك بر امداد ندي نصف ايتدي و خط
استوائی افق ندي لوك سند در و بو خط خط استواء افق ندي سطح ايتدی
سطح دائره افق مايتند فصل مشرق که دوتو همايتدی لوك بو عم
خطا در زير اولد مساوی اولان بلاد ندي دائره نصف النهار لوك
بر در مثلا خط استواء مواضع ندي بر وضع که طولی الشمس درجه
و بلاد شمالی دن بر بلد که طولی الشمس عرضی قرق درجه اولور
موضع مذکور بلد مذکور ايتدی دائره نصف النهار دائره متحد در بلد مذکور
نقطه شمال نديك قطب شمالی قرق درجه مرتفع و نقطه جنوب نديك
قطب جنوبی قرق درجه مستخفض در واقع موضع مذکور عايتدی که قطب
او غرايوب معدل ايتدی نقطه مشرق و مغرب نديك تقاطع ايتدی لوك خط مشرق
و مغرب دائره ايتدی طرف نديك اخرج ايتدی نقطه مشرق و مغرب نديك

افق موضع مذکورى نصف ایدر قطب شمالی طرفینده اولانی ظاهر
 و قطب جنوبی طرفینده اولانی دخی پس سطح افقی مابینند واقع اولد
 قوسین مذکورینک سطحی مابینند فصل مشترک اولور کذلک
 افق بلذک سطحی جنوبی و شمالی به تقسیم و نصف ایدر سطح
 مابینند فصل مشترک اولور و موضع مذکور و بلذک مذکور له اول
 سمتی افقینک تقاطع ایدر نقطه ده تقاطع ایدر مابینند
 مرکز عالمه و غرابین دانه ده مر سوم اول خط مشرق و مغرب
 واقع اولور و دخی معلوم اولد که اگر مدخل و مخرج ظل ایدر محیط دانه
 یکی مساوی قسمه تقسیم اولور ایسه مدخل و مخرج مابین خط
 ایدر ایصال اینسک بو خط خط مشرق و مغرب اولور و خط اوزرینه
 عمود و خط دخی رسم اولسه خط نصف النهار اولوب بویکی ایدر
 دانه مذکوره دورت مساوی قسمه تقسیم اولور

بدنه یعنی طقسا متساوی قسمه تقسیم ایدر لرنکه محیط دانه
 اوزرینه واقع اولد خطوط ظله مکاتیر سموت معلوم اولور زیرا
 مشرقی المی خط ظل مابینند واقع اولد اتقسام سمت اولور و دخی
 معلوم اولد که بور سالین ترتیبینک مقصود اصیلا معرفت قبل و وقت
 صلوات ایدر اولد اولد سمت قبله بی بیان ایدر لرنکه سائر بلادک
 سمتی دخی بویک قیاسا معلوم اولد سمت قبله اول نقطه لرنکه عبارتند
 سمت راس بلذک عرض و سمت راس مکه به مرور ایدر دانه اوزرینه
 اقبال تقاطعینک حاصل اولور بر خط مرکز افق و نقطه مغرب و ضمه
 مذکور مابینند و اصل اول خط سمت قبله شمیه اول نور و بو خط
 اساسی مکه اوزرینه وضع اولد قوسک سهمی اولور پس مصالحی خط
 مذکور یکی یا غنیک مابینند الوب اوزرینه سجده اینسه بردانه
 محیط سجده ایش اولور که بسط عرض اوزرینه مر سوم اولوب
 موضع سجده به و مابین القدمینه و وسط کعبه به مرور ایش اولور
 با خود هر خط استقبال ایش اولور که وسط کعبه مکه در خروج
 ایدر ب نقطه سمت راس مکه سمتی اولد و کعبه کند و بینه استقبال
 ایش اولد از بومنا به که مصیله ندر نظریند خارج اولد ان خط
 کعبه به واقع اولد نیکیم بوضعیله بویک توجه ایدر لرنکه مکه ندر افق
 مصیله ندر اقدن موضع بلد مقلاری ایش غر واقع اولسه ایدر مصیله ندر
 نظریند خروج ایدر خط مذکور خط سابقه متساوی اولور تقسیم

سمت اولد

وبلکه سمت قبله سی دائره افتد که بر قوسه که در دائره سمتیه مذکوره
 افق بلد را تقاطعی نقطه سی البره تقاطع اربعه که نقطه مشرق و مغرب
 و جنوب و شمال در مابینند مخصوصا اوله و بوقی ساقی الخرافه سمتیه
 اوله که وصلی مذکور نقاط اربعه آنک بر بدنه بر قوس مقدار سی تخلف
 اوله و اچبد که تا قبله بر متوجه اوله اوله آمدی بر موضوع کرانه
 دائره سمتیه مذکوره متعین اوله انده قوس الخرافه تصور او چنوب
 سمت قبله متعین اوله از مثلا بر موضع مکه مکرمه البره طول و عرض
 مساوی اولوب مقاطع اوله بر موضع مکه سمت راسته و دائره عرض
 مشابه هر دو را بدوب دائره سمت متعین اوله مسئله مذکوره بر
 فک مستقر یا تندند حتی خط افق دیدی که قبله سی اسهل اوله وضع
 مکه مکرمه مقاطع اوله موعده و اشکل اولان موضع عرض
 تسعینده حوض و کسوف رسد او خلفه سمت قبله معلوم اوله
 ممکنه بیانی بود که مکه مکرمه افتد بر حوض و فتنه بین
 اید لومتلا مکه مکرمه نصف النهار و وصولدک او عتس مقدم فخر مخفف
 اوله خرق اوله در ض تسعینده شمس در ارتفاع الوب او در ساعت
 هر دو اید چک مکت اید لرو بود وقت معلوم اوله که شمس مکت
 نصف النهار انده تجا و زانته در زواله مقابله در بود وقت
 بر مقیاس نصف الوب مقیاسک خطی سمت قبله سمت اوله
 زیرا مکه مکرمه نصف النهار عرض تسعینده دائره ارتفاعه منطبق اوله

کام

نقشه

زیرا یکی سی هر کز شمس و معاد که قطب را بر هر دو اید و تمام الخرافه
 اوله قوسه که قوس الخرافه اربعه نک بر مابینند مخصوصا
 اوله و درخی معلوم اوله که استخراج سمت قبله اوله هم اوله مکرمه
 طول و عرضین بلک در که خرافه خالی دان طول **درجه**
دقیقه در **درجه** و عرضی **کا** در **درجه** دقیقه در سمت قبله که مطلوب
 اولان بلک درخی طول عرضین معلوم قبله که سزا احتمال الخالی
 دکلد زیرا یا مساوی فی الطول یا مخالف فی الطول مساوی فی الطول
 اوله که مکه مکرمه عرضی جوق اوله وار بلد مرفوضه عرضی جوق اوله
 وار مخالف فی الطول اوله درخی مکه مکرمه طولی جوق اوله وار بلد
 مرفوضه طولی جوق اوله وار بلد مرفوضه عرضی جوق اوله
 اوله وار مکه مکرمه عرضی جوق اوله وار بلد مرفوضه عرضی جوق اوله
 وار بر س که نقطه طولی مساوی اوله و مکه مکرمه مکه مکرمه بلک دائره
 نصف النهار سمت راسته هر دو اید و اول بلک بلک خط نصف
 النهار و زینده واقع اوله بلک عرضی جوق اوله و مکه مکرمه عرضی جوق
 مکه مکرمه عرضی جوق اوله و مکه مکرمه عرضی جوق اوله و مکه مکرمه عرضی جوق
 مساوی اوله و مکه مکرمه عرضی جوق اوله و مکه مکرمه عرضی جوق اوله
 که طول بلد مکه مکرمه از اوله و مکه مکرمه عرضی جوق اوله و مکه مکرمه عرضی جوق
 بر نقطه و که طول بلد طول مکه مکرمه عرضی جوق اوله و مکه مکرمه عرضی جوق
 جانب یمنه بر نقطه سمت قبله اوله و مکه مکرمه عرضی جوق اوله و مکه مکرمه عرضی جوق

ع

اوله

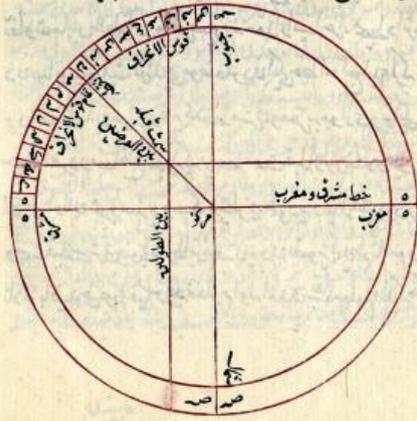
زیرا

بعضی خصوصاً حکیم کوشیار مؤلفانند بر قاج موضعند بویله
 ایندی که بوضو رتبه سمت قبل خط مشرقی و مغرب او رتبه واقع اولوب
 اگر طول آنکه طول بلد در جنوب اولور سه نقطه مشرق و اگر طول آنکه طول
 بلد در آن اولور سه نقطه مغرب سمت قبل اولور دیزی و طول آنکه سمت
 اولدی که بوضو رتبه مکه و بلد دایره اول سموده متحد اولور صاحب
 بیاض آسید و یکی او زره بوظن باطل و خط فاحش در زیر طول لر مختار
 اولدی غندن ناشی مکه و بلد ک اول سمولری مدار مذکور الی بری برینه
 مقابیر نقطه لرده تا س ایله لر زیر مکه ک اول سمولری الی تقاطعی فاع
 نقطه لرده در اول سمولر ک بری بر بله تقاطعی نقطه مشرقی و مغرب
 غیر نقطه در پس مکه و بلد خط مشرقی و مغربه متحد اولور و محالدر
 مکه ک اول سموی بلد ک اول سموی الی متحد اولور دایره اول سموا و زره
 نقطه رأس و قد مدله غیر فرض اولدی نقطه لر ک معدله ک بعد سمت
 رأس و قد مدله بعد مدله بعد مدله از اولور پس اگر بلد ک اول سموی مکه ک
 سمت رأسه مر و آیتسه مکه ک عرضی بلد ک عرضندد از اولور لازم کورد
 و بود خلا المفروض و دخی محالدر که سمت رأس مکه معدله اول سمو بلد
 مابینده اولدر پس بالضروره لازم کلدی که سمت رأس مکه اول سمو بلد
 جانب شمال واقع اولرکن بر تغییر بری موقوف ایچولر عتدایند یکم رسالدر
 کوشیار ک قولند بنی امتش ایدم زیر تحقیق مقام مکه ک مواضع ک محالدر
 لدرسه ک بحسب الکامه بیاض حق قلدی مستفیذیندنیا زنده ک رسالین

مابینده

مابینده بوباید واقع اولان مخالف نظر ادرب بونقری تشنیع ایندی
 دعاهضرا الیه باداید لرو اگر مکه ک طولی بلد ک طولند از اولور بلد ک
 عرضی مکه ک عرضند جنوب اولور سه بولده نسبت مکه ک عرضی و جنوبی اولور
 و اگر بلد ک عرضی مکه ک عرضند از اولور سه بولده نسبت مکه ک عرضی
 اولور و اگر مکه ک طولی بلد ک طولند جنوب اولور بلد ک عرضی مکه ک عرضند
 جنوب اولور سه بولده نسبت مکه ک عرضی و جنوبی اولور و اگر بلد ک عرضی
 مکه ک عرضند از اولور سه بولده نسبت مکه ک عرضی شمالی اولور و بیاض
 اولشان سکر احکام الی الی و لکن در غیر صور ندره مقوس اخرا و بلکه
 احتیاج وارد علی الخصوص صورت اخر کی صور ندره زیر مکه و
 بلد ن اول سموده هم متحد بر مدار نخته اولور لدر امتد اقسام
 نمایند الی الی و کتبی معلوم اولدی و طول عرضند
 مخالف اولان در صورت ایچولر استخراج قبله ک طریق اولدی که
 تفاوت مابین الطولین و العرضین نه مقدار اسیه جزیه محیط دایره
 در صایوب نهایت بولدی موضع معلوم الی خط اخراج ایدیه لکه
 بری نصف انهاره موازی و بری خط مشرقی و مغرب موازی و بواجی
 خط بالضروره تقاطع ایدر لکه بو خط سمت قبله اولور مکه و وطن
 اقامت اولان محروسه بر وسکه زیحلر عمودیددی کله مشهور در
 سمت قبله مشرق جنوبی در دایره هندیه در تصویر ایدیه ک تصور
 ثلاثه باقیه دخی بودا فیکر الیه معلوم اوله امدی بیاض معلوم اولدی که مکه

مکره تک ساحل بحر مد طولی درجه دقیقه در عرضی درجه
 دقیقه در و بر وسه تک ساحل مد طولی درجه دقیقه در عرضی
 و ما بین الطولین درجه دقیقه و ما بین العرضین درجه
 دقیقه در آمدی محیط دایره در نقطه جنوب و شمالی ابتدا
 ایدوب مشرق جانبته تفاوت ما بین الطولین مقدار آن خارج افتاد
 ایدوب نماید نیک ما بین خط مستقیم ایلا ایصال ایلا تک بعد نقطه
 مشرق و مغرب ابتدا ایدوب جنوب جانبته تفاوت ما بین العرضین
 مقدار آن خارج ایدوب نماید نیک ما بین خط مستقیم ایلا ایصال
 ایلا تک بواکی خط البت بر نقطه ده تقاطع ایدوب مرکز دایره در نقطه
 تقاطعه و اندک محیط دایره به بر خط خارج ایدوب که بو خط سمت
 قبله واقع و لو در بو خط محیط ایله تقاطعی نقطه سیله نقطه جنوب
 مایشتند واقع اولان قوس جانبته ایدوب در بر صورت

قوس

و درخی معلوم اولد که طول البر ما یشتند و عرض درده تخالفا اولد صورتده
 استخراج قبله ایچون بر ایکی اسان طریق وارد رانی درخی مایه ایدوب
 اولد منطقه البر و جده ایکی جزیره که نصف النهار مکره بر کلدره سمت اسان
 مکره به کلدره اولدی تعیین قبله لکه بری جوزا تک سکر نخی درجه سید
 و بری سرطان تک ۴۴ نخی درجه سید زیر بواکی جزیره که سیدلری مکره مکره
 عرضنه مسا ویدر بوده مکره و بلاد کطول لری مایشتند اولان تفاوتی هلاک
 ایدوب هر اولد ندر درجه بی بر ساعت و باقی درجه نکر بر بندت
 دورت دقیقه اعتبار ایدوب لهره حاصل اولور سه نصف النهار بلدت
 ببلدک ساعت و دقیقه سی اولورانی حفظ ایدوب لر سیر اکر بلدک طولی از
 ایسه نصف النهار دن مقدم مکره تک طولی از ایسه نصف النهار دن مکره
 شمس کار تقاعین رسد ایدوب لوصول بلدت اولور سه نیم نصف النهار
 کلک عدد محفوظ مقدار ی فالده مکره تک طولی از اولور ایسه شمس
 نصف النهار دن عدد محفوظ مقدار ی یکد کده سطح ارض اوزرینه
 بر مقیاس نصب ایدوب لکه وقت مذکورده ظلمت قبله واقع اولد
 یا خود سرطان کبر می ایکی درجه طقوز نخی دقیقه سین یا جوزا تک
 بدی درجه و بکری بر نخی دقیقه سین عرض بلد ایچون موضوع اولان
 اسطرلابک منطقه بر و جده تعیین ایدوب خط نصف النهار دایره
 وضع ایدوب کد بفری راس الجدی ایچره اوزره نشان ایدوب
 بعده غنکونی ما بین الطولین درجه لری مقدار ایچره مکره وضع

مردن بلد طوی چو قایسه مغرب طرفه مکہ تک طوی چو ایسه
منتره طرفه اخر اصا بوب حرکت ایندوره لر بس نظر ایدیه لکه مقدا
نصف النهار اوزرینه وضع اولنا جزو لر مقنطرات ارتفاعا فاجتی
مقنطره اوزرینه واقع وکس با شرفا غزخانی حفصا ایدیه لر شمس
اول مقدا را ارتفاع بالغ اولدوغین رصد ایلیم معلوم قبله سطح ارض
اوزره بر عقیس بصب ایدیه لکه شمس ارتفاع مذکوره بالغ اولدوقه ظل
سمت قبلیه واقع اولور وایسته تقاعلم وصلوات خمسه کله قاتر دخی بیاید
ایدیه چون دایره هندیه ده خط نصف النهار رسرا اولدونه سنه مسکب
اولان اولدوقه ظهر در اولانی بیاید ایدیه لم معلوم اولدو لکه اول وقت
ظهر ده امدعا بیسنده اختلافی یوقدر زیر اول وقت ظهر چله عینده
زوالد نضکره در وکوبدقیقه یعنی ظل شمس خط نصف النهار د
میل نزع اولدو لکه اگر ظل مدوم اولدو ایسه حد و نه با ستلا دوقه
اول وقت ظهر اولور و ظل طرف مغرب دمتا قصر اولدوقه نصف النهار
کعبه تنایدیه با ستلا در اول اولی ظله زوال شمسی اولنور و اخر وقت
ظهر ایدیه حجاز عینده ظل مقیاس بر کندو مثلین اولدو کونی زوال یوق
ایسه و فی زوالد غیری بر کندو مثلین اولدو کونی زوال وار ایسه
یوقتا اخر ظهر در کندو کجس روایتند امام اعظم عینده و امام
محمد و امام ابو یوسف و امام شافعی عیندونه رحیم الله و ائمه علمای
ظلم مقیاس ایکی کندو مثلین اولدو فی زوال یوق ایسه و فی زوال غیری ایکی

کندو

کندو مثلین اولدو یوقتا اخر ظهر در کندو امام محمد و ائمه امام اعظم عینده
و امام مالک قوی دخی بود در اول وقت عصر علی کلا المذهبین اخر وقت ظهر در
کعبه اسد بر عمر و امام اعظم عینده روایتی اوزره و امام شافعی دخی بر روایتیه
مقیاس ظل فی زوالد غیری بر مثل اولدوقه وقت ظهر خروج ایدوب وقت عصر
داخل اولدو تا ایکی خط کجس و انجس ظهر عصر ما بیسنده وقت مایل اولدو لازم
اولور فجر و ظهر ما بیسنده اولدوغی کبی و امام مالک عینده مقیاس ظل فی زوالد
غیری بر مثلین اولدوقه وقت عصر داخل اولور ایدیه سوی فی الزوال ایکی مثلین اولدو
ظهر و عصر ایسه جمعا و قیدر و امام مالک نه بر روایت دخی یوقدر کله ظل مقیاس
سوی فی الزوال ایکی مثلین اولدوقه وقت عصر داخل اولور لکن وقت ظهر خروج انجس
تا دورت رکعت نماز قلم کجس اولور وقت هر و ایدیکر و اخر وقت عصر وقت هر و
شمس بالا تفاق لکن صحیح الرده غریبه متعین اولان قریص شمس تحت الافاق غایب
اولدو و خلال جبال و عمر ایدیه روس جبالد اتر شعاع شمس قائمه سیدیه ناکه
جانیه عشر قیدر ظلمت استقبال المیه و اخر وقت مغرب امام اعظم و امام شافعی
شفق غایب اولدوغی و قیدر امام شافعی دخی قول ایدیه بود لکن قول جریده
اولدو کله شفق غایب اولدوقه نضکره اقتتاح بکیر بند مقدم اولان شرط مثلین
و صور و ستر غوره و استقباق قبله و اذان و اقامت کبی دعایا و انوب بش رکعت نماز
قیلا جوقدر وقت هر در نضکره اخر وقت مغرب و شفق کله مراد امام شافعی
و امام ابویوسف و امام محمد عینده حمر بنده نضکره حادث اولدو صفره بیاض
دکله کندو امام مالک و صفی عینده بود در و امام احمد در روایتیه دخی یوقدر
بر روایتیه صحرا ده اعتبار حمریه و عمر ایدیه با صد در و امام اعظم عینده حمر بند
صکره افق و معتز اولان بیاض شفق کله و اول وقت غشا اگر شفق بولنان
مواضعه ایسه شفق غایب اولدوغی و قیدر و اگر شفق بولنیا مواضعه ایسه
اولدو مواضعه قریب هر مواضعه شفق غایب اولدوغی وقت هر و ایدیکر نضکره در
و لغز وقت غشا فی صادق ظهوری و قیدر اولدو وقت فجر صحیح صادق ظهوری
و قیدر و شمس طلوع ایدیکر سمت اولور و امام اعظم عینده افضل اولدو صلوات صحیح

در

اسفار وظهره ايام ضيقه تاخير و ايام شدة تعجيل و عصره غيم
 اولدقه تاخير و غير اولدقه تعجيل و صلوة مغربيه تعجيل و عشاءه غيم
 اولدقه نلت ليلة تاخير غير اولدقه تعجيل و وتره اخرا ليلة تاخير
 اكر او يعودن اخرا ليلة و انما تعجيلي و ارايه و امام شافعي عنده
 افضل اولان هر وقتك اوليده و امام مالك عنده مستحب اولان
 ظهره تاخير جز تاظر برداع او نجي و عصري برازه جوق تاخير ^{عنده}
 ظهره عصره و قتي بر در بشرط انك ظهر مقدم اولدكن و اولدكن
 ظهر ادا اولد جوق قدر وقت مخصوصه و قبل الغروب و عصر ادا اولد جوق
 قدر وقت عصره مخصوصه و بواك وقت ما بينتده اولد مشتركة
 مغرب و عشاءت و قتي دخی بر در بشرط انك مغرب مقدم اولدكن ^{عنده}
 صلاه صلوة مغرب ادا اولد جوق قدر وقت عشاءه مخصوصه و بواك
 عنده اخر وقت نصف الليل و دخی شبعه عنده ظهر ^{عنده}
 افضل اولان وقت هر شيك ظلي كند و متلنج اولدقه در و عصره جوق
 هر شيك ظلي كند و متلنج اولدقه در و صبح و مغرب جوق افضل اولان
 اول وقت و عت الجوق شفق غائب اولدقه در هذا الخبر اردنا
 براده في هذه الرسالة نقلت الرسالة من السواد الى البياض بعون الله
 الملك العباد من نسخة التي كتب من نسخة المصنف الفقيه و رحمه الله
 احمد الشيرازي و اجاز سماق افندي وكان قد سئل مد رسا بسم الله الرحمن
 غاري خداوندگار عليه الرحمة و الغفران في اخر جهاد الاخرى من سنة اثنه و مائة
 من جملة من الغزاة و صلواته عليه و سلم تسليما تسليما الى الذين لم يوجبوا حجهم

هذا
 من نسخة
 المصنف
 الفقيه
 رحمه الله
 و هو
 في
 سنة
 اثنه
 و
 مائة